

Andrzej Kutyłowski

Krasne, pow. Parczew

Informator Archeologiczny : badania 4, 26-27

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

terystyczne zarysy po słupach wystąpiły pod bardzo bogatą w zabytki warstwą kulturową sięgającą 40—60 cm głębokości. Na wyeksplorowanej powierzchni odkryto całkowicie dwie chaty słupowe, 5 pozostałych natomiast tylko częściowo. Pierwsza z całkowicie odkrytych posiada wymiary: 15 m długości i 6,5 m szerokości. Jej zarys i rozmiary wytyczają rzędy słupów oddalonych od siebie około 1 m. Druga natomiast kształtem zbliżona jest do kwadratu, a jej wymiary wynoszą: 7 m długości i 6 m szerokości. Podobnie jak w pierwszym wypadku prócz zewnętrznej linii słupów, wewnątrz chat biegną dodatkowo trzy rzędy słupów, występują one jednak rzadziej. Wszystkie chaty usytuowane są na osi północ-południe.

Na przebadanym terenie odkryto 43 jamy. Były one kształtu owalnego, okrągłego względnie zbliżonego prostokąta. Ich rozmiary są bardzo zróżnicowane. Prawie wszystkie rozlokowane są po zewnętrznej stronie chat, a więc od strony wschodniej i zachodniej. Wynikałoby z tego, że spełniały one — bez względu na rozmiary — funkcje gospodarcze. W jednej z jam (nr 20) natrafiono na znaczną ilość zboża przypuszczalnie pszenicy.

W trakcie badań znaleziono bardzo dużą ilość ceramiki, która prawie w całości należy do kultury ceramiki wstęgowej rytej, wśród której wystąpiły zarówno ceramika cienkościenna ornamentowana liniami rytymi jak i grubościenna pochodząca z naczyń zasobowych zdobiona przy pomocy guzków. Znaleziono również kilka fragmentów ceramiki bukowogórskiej. Prócz tego wystąpiły w niewielkiej ilości narzędzia krzemienne, z obsydianu oraz motyczki z łupku.

W wyniku tegorocznych badań nie ustalono zasięgu omawianej osady, co ze względu na występujące stosunkowo gęsto budownictwo słupowe, wydaje się być konieczne.

KRASNE, pow. Parczew

Konserwator Zabytków
Archeologicznych w Lublinie

Badania prowadził mgr Andrzej Kutyłowski.

Finansował WKZ w Lublinie. Pierwszy sezon badań. Ślady osadnictwa neolitycznego.

Badania miały charakter weryfikacyjno-zwiadowczy. Badaniami powierzchniowymi objęto obszar kilkudziesięciu hektarów, przylegający do jeziora Krasnego oraz objęto nadzorem archeologicznym rowy (wykonane przez Przedsiębiorstwo Poszukiwań Geologicznych) o długości około 4 km, biegnące od wsi Maśluchy do jeziora Krasnego.

W miejscu znalezienia dużej ilości ceramiki i odłupków krzemiennych, w odległości około 350 m na północny zachód od zabudowań ob.

W. Laskowskiego, na piaszczystej wydmie założono wykopy o powierzchni 2 arów.

Materiał zabytkowy znajdujący się jedynie w przypowierzchniowej warstwie o miąższości średnio 60 cm. Wydobyte zabytki ceramiczne bardzo drobne i poważnie zniszczone nie pozwalają na bliższe sprecyzowanie ich przynależności kulturowej. Jedynie na podstawie drobnych wiórów i fragmentów narzędzi krzemiennych można stanowisko datować na okres młodszej epoki kamiennej.

Nadzór archeologiczny nad wykopami wykonanymi przez Przedsiębiorstwo Poszukiwań Geologicznych poza materiałami XVII—XVIII-wiecznymi dał wyniki negatywne.

KRZEMIONKI, pow. Opatów

Państwowe Muzeum Archeologiczne

Badania prowadził mgr Bogdan Balcer pod ogólnym kierownictwem dr hab. J. Kowalczyka. Finansowało PMA. Drugi sezon badań. Kopalnia krzemienia z okresu neolitu i wczesnej epoki brązu.

Prace obejmowały powierzchniową część szybu 5. Wewnątrz zagłębienia tego szybu rozkopywano dwie ćwiartki 3×3 m. Na poziomie 90—100 cm poniżej wierzchołka hałdy, w calcowej warstwie piasku wystąpił w przybliżeniu okrągły zarys szybu o średnicy 4,5 m. Nie przystąpiono do rozkopywania jego wypełniska złożonego z rumoszu wapienia. Natomiast krzyżowy profil hałd usypanych wokół szybu i uzyskany materiał zabytkowy pozwalają na zorientowanie się w bogatych perspektywach badawczych kopalni krzemienionkowskiej, skąd dotychczas nie znamy pełnych danych stratygraficznych i opracowań inwentarzy.

W obrębie przekrojów hałdy otaczającej szyb 5 stwierdzono nawarstwienia usypisk górniczych (warpii) powstałych podczas drażenia omawianego i sąsiednich szybów. Usypiska te zalegały na piasku z częściowo zachowaną próchnicą kopalną. Na powierzchni hałdy występowała cienka warstwa próchnicy, której iluwia sięgają na głębokości 30—50 cm. Hałdę tworzy rumosz wapienny o rozmaitej konsystencji, miejscami poprzetykany piaskiem czystym lub z utworzoną próchnicą oraz rumosz z zawartością gliny. Są to utwory występujące na różnej głębokości w podłożu. Różny stopień ich zwietrzenia oraz obecność piasku z próchnicą świadczą o przerwach w eksploatacji badanej części kopalni, a nawarstwienia mogą stanowić podstawę do określenia chronologii względnej kilku sąsiadujących ze sobą szybów.

W obrębie wykopu stwierdzono dotychczas peryferyczne zasięgi trzech pracowni krzemieniarskich w postaci gęstych skupień zabytków krzemiennych zalegających pod hałdami. Materiał zabytkowy występuje także roz-